

HEIMLIGA MAKRELSTRÍÐIÐ

ALLIR FLOTIN RTUR AV

FAKTA

Makrel-semjan millum Føroyar, Noreg og ES gevur Føroyum eina makrelkvotu á 156.240 tons í ár, Noreg fær 280.000 tons og ES 611.000 tons. Føroyski parturin svarar til 12,6 prosent av mest loyvdu kvotuni (TAC'num), sum tey teir triggir partarnir í ár politiskt hava ásett at vera 1,24 milliúnir tons. Norski luturin og luturin hjá ES eru til samans 71,8 prosent av TAC'num. Tey seinastu 15,6 prosentini eru ætlað Íslandi, Grønlandi og Russlandi, sum tó á ongan hátt eru bundin av hesum, tí tey standa uttan fyri semjuna.

Semjan millum Føroyar, Noreg og ES er galdandi tey næstu fimm árin, men tó at londini við politiskt ásetta TAC'num í ár fóru 350.000 tons upp um ICES-tilmælið, sum segði 890.000 tons, so eru partarnir samdir um at fylgja ICES-tilmælunum tey næstu fyra árin.

fiskiskapin til rættis, sigur Jacob Vestergaard.

Tá skipini hava fingið eginkvotur til makrelin, er býtið rættarlíga bindandi. Tað sigur søgan okkum.

Men hvussu verður so hjá teimum, ið áður høvdu einkarrætt at fiska makrel – tað er uppsjóvarflotanum – um samlaða kvotan hjá Føroyum fer niður á ella niður um aftur tey 33.000 tonsini,

hon var í 2009, árið undan føroysku einagongdini?

– Ja tað er eisini spurningur, vit skulu svara. At fleiri sleppa upp í part nú skal ikki merkja, at uppsjóvarflotin tá avtornar endar við at vera verri fyri, enn hann vildi verið, um okkara kvotupartur ongantíð var øktur. Ein møguleiki er at marka heildarkvotuna ella býta hana upp, soleiðis at

eginkvoturnar av makreli hjá nýggju veiðubólkunum bert kunnu brúkast at fiska tann partin, sum liggur omanfyri eitt ásett mark í tonsatali. Alt, sum liggur niðanfyri hetta markið, kann so markast til uppsjóvarflotan, sigur Jacob Vestergaard.

Løgmaður: Samgongan skal góðkenna makrelbýtið

Tað er ein total misskiljing, um nakar heldur, at fiskimálaráðharrin einsamallur skal avgera, hvussu økingin í makrelkvotuni skal býtast, tí tað skal øll samgongan taka støðu til, sigur løgmaður. Hann leggur eisini dent á, at landskassin skal hava sín ríkiliga part í tilfeingisgjaldi, eftir at so nógv varð sett upp á spæl fyri at økja føroyska bítispartin av TAC'num.

Ingolf S. Olsen

– Tað verður hvørki fiskimálaráðharrin ella eg einsamallur, sum skal gera av, hvør skal hava lut í økingini av føroysku makrelkvotuni. Formliga skipar landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum fiskiskapin í kunngerð, men hon skal viðgerast í samgonguni, og tí er tað alt tað politiska baklandið, sum í síðsta enda ger av, hvussu býtt verður.

Tað sigur Kaj Leo Holm Johannesen løgmaður avgjördur og vísir sostatt, at hann absolutt ikki hevur somu uppfatan sum fiskimálaráðharrin av, hvør skal hava leiklutin at býta køkuna, nú føroyski bítisparturin av makrelkvotuni er meira enn tvífaldaður í nýggju fimm ára avtaluni millum Føroyar, Noreg og ES.

Jacob Vestergaard, fiskimálaráðharri, ger í aðrari grein her í blaðnum nevniliga greitt, at tað er hann, sum skal býta.

Nýskipan

Men løgmaður er yvir

fiskimálaráðharranum og hansara støða er greið.

– Vit skulu hava eina fiskivinnunýskipan klára í heyst, og endaliga makrelbýtið skal sjávsagt vera partur av henni. Vit skulu jú hyggja alla okkara fiskivinnuskipan ígjøgnum, og við hesi nýggju makrelsemjuni er samstundis møguleiki fyri at skipað hesa vinnuna av nýggjum frá grundini, sigur Kaj Leo Holm Johannesen.

Hann vísir á, at tey í Sambandsflokkinum hava tosað nógv um at loyva nýggjum loyvum fram at í uppsjóvarvinnuni.

– Ongin spyr um tosk og hýsu longur. Tey stóru virðini og tær stóru fortjenasturnar eru í tí pelagiska fiskarinum, í makrelinum, sildini og svartkjaftinum. Tí skal hetta tilfeingið ikki vera avmarkað til tey fáu, sigur løgmaður.

Uppsjóvarflotin

Hann heldur tað tó vera rimiligt, at verandi uppsjóvarflotin framhaldandi sleppur at eiga tey fimm prosentini av TAC'num, hann átti áðrenn makrelstríðið.

– Tað er ein total misskiljing at halda, at fiskimálaráðharrin einsamallur skal býta makrelin. Tað er eitt mál, sum øll samgongan skal standa aftanfyri, sigur Kaj Leo Holm Johannesen, løgmaður

Og hann ivast í, um øll tey nýggju veiðiloyvini, sum hava verið inni í myndini tey seinastu fyra árin, meðan ongin makrelavtala hevur verið, eisini skulu hava rætt til makrel, nú skipað viðurskipti aftur valdað.

– Nøkur veiðiloyvi til fiskiskap í Suðurkyrrahavinum, sum ongantíð hava verið ætlað til annað, fingið loyvi at fiska makrel í føroyskum sjógv, men tey hava ongantíð

fingið lovað permanent loyvi, og tað ivist eg eisini stórliga í, um tey skulu hava, sigur Kaj Leo Holm Johannesen.

Hann er annars ivaleysur í kravinum um, at alt samfelagið skal hava ágóðan av tí nógv økta pelagiska ríkiðinum.

– Tað skal sanniliga geva sítt ríkiliga avkast til landskassin og harvið alt Føroya fólk, at vit hava sett so nógv upp á spæl fyri at fáa hesa

økingina í okkara kvotuparti, sigur hann.

Føroyskur kajkantur

Løgmaður vil tó ikki geva eitt boð upp á, hvussu stóru landskassans partur skal verða fram efiir, men hann væntar ikki, at tað í ár verður pilkað so nógv við tilfeingisgjöldini í mun til í fjør, tí tað longu er so langt útlíðið.

– Men kravið um, at so nógvur fiskur sum til ber skal um føroyskan kajkant, skal standa rimmarfast, tí vit skulu fyrst og fremst hugsa um føroysk arbeidsplass. Tí skal eyka avgjaldið á tvær krónur fyri kilo fyri at landa uttanlands ikki setast niður. Tað fer kanska at merkja, at vit samanlagt fáa meira inn í tilfeingisgjaldi í ár enn tær 140 milliúnir krónurnar, vit fingi í fjør, tí nú kunnu vit fiska í norskum sjógv og í ES-sjógv, so tað er hugsandi, at fleiri lastir av náttúrligum orsøkum mugu landast uttanlands. Tað skal jú heldur ikki vera soleiðis, at kravið um føroyskan kajkant skal ganga út yvir góðskuna, sigur Kaj Leo Holm Johannesen.

Hann leggur tó samstundis dent á, at tilfeingisgjaldið er ásett við lögtingslóg, soleiðis at tað er alt tingið, sum skal taka støðu til tann spurningin, um broytingar skulu gerast.

Uppboðssøla

Meðan fiskimálaráðharrin er avgjördur um, at uppbøðssøla av makrelkvotum ikki skal koma upp á tal, so er løgmaður enn opin fyri hesum eisini.

– Tann spurningurin skal eisini takast við í arbeiðnum við einari fiskivinnunýskipan. Eg vænti ikki, at vit nakrantíð skulu har til, at øll rættindi skulu seljast á uppbøðssølu, men tað útilokar als ikki, at tað kann vera skilagott at selja ein part á uppbøðssølu. Men alt hetta skulu vit fáa upp á pláss við fiskivinnunýskipanini, sum vónandi verður til í einari breiðari semju, sigur løgmaður og leggur afturat:

– Líkamikið, hvussu tað verður ásett, og um nakað ella onki verður selt á uppbøðssølu, so er tilfeingisgjaldið komið fyri at verða.